

Akademie věd České republiky

LXIV. zasedání Akademického sněmu Akademie věd České republiky

Praha 10. prosince 2024

Bod programu: **2**

ZPRÁVA O ČINNOSTI AKADEMICKÉ RADY AV ČR ZA OBDOBÍ OD LXIII. ZASEDÁNÍ AKADEMICKÉHO SNĚMU AV ČR

Obsah

I. PLNĚNÍ USNESENÍ AKADEMICKÉHO SNĚMU	1
II. KONCEPČNÍ A VĚDECKO-ORGANIZAČNÍ OTÁZKY	1
ZASTOUPENÍ AV ČR V ORGÁNECH VAVAI	3
SPOLUPRÁCE S EXTERNÍMI SUBJEKTY	4
STRATEGIE AV21	5
VĚDECKÁ RADA AV ČR	5
HODNOCENÍ ČINNOSTI PRACOVÍŠŤ AV ČR	6
OPEN ACCESS	7
TRANSFER ZNALOSTÍ A TECHNOLOGIÍ	7
INTERNÍ PŘEDPISY AKADEMICKÉ RADY	8
MEZIRESORTNÍ PŘIPOMÍNKOVÁ ŘÍZENÍ (MPŘ)	9
POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ DLE ZÁKONA 106/1999 Sb.	11
III. OCEŇOVÁNÍ A PODPORA EXCELENCE	11
CENY A MEDAILE	11
PODPORA EXCELENCE	11
IV. MEZINÁRODNÍ VĚDECKÁ SPOLUPRÁCE AV ČR A JEJÍ ZAPOJOVÁNÍ DO EVROPSKÉHO VÝZKUMNÉHO PROSTORU	12
BILATERÁLNÍ SPOLUPRÁCE	12
MULTILATERÁLNÍ SPOLUPRÁCE	13
EVROPSKÝ VÝZKUMNÝ PROSTOR	13
ÚČAST V MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍCH	14
INSTITUCIONÁLNÍ ODOLNOST	15
MEZINÁRODNÍ AKCE – ÚČAST	15
EXPO 2025	15
V. MEDIÁLNÍ, POPULARIZAČNÍ A VZDĚLÁVACÍ ČINNOST	16
AKTIVITY AV ČR V MÉDIÍCH	16
ZAMĚŘENO NA VÝZKUM: MEDIÁLNÍ KOMUNIKACE PRACOVÍŠŤ AV ČR	17
AKADEMICKÁ PERIODIKA, PODCAST AKADEMIE VĚD, INTERNÍ NEWSLETTER A / Z AKADEMIE	18
KRÁTKÁ VIDEA PRO NOVINÁŘE I NA SÍTĚ AV ČR	18
EXPERTNÍ STANOVISKA AVEx	19
VĚDA FOTOGENICKÁ	19
VÝSTAVY V GALERII VĚDA A UMĚNÍ	19
NOVÉ DÍLY NEZKRESLENÉ VĚDY	20
AUDIOVIZUÁLNÍ TVORBA	20
VELETRH VĚDY	20
TÝDEN AKADEMIE VĚD	21
OTEVŘENÁ VĚDA – STUDENTSKÉ VĚDECKÉ STÁŽE 2024	21
WICHTERLEHO KEMP	22
JEDU VĚDU	22
ŠKOLA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY PRO PEDAGOGY	22
MANAGEMENT VĚDY	22
VI. FINANČNÍ, ORGANIZAČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOST V AV ČR	23
FINANČNÍ ZÁLEŽITOSTI	23
ORGANIZAČNÍ ZÁLEŽITOSTI	23
POMOCNÉ ORGÁNY AKADEMICKÉ RADY	24
KONTROLNÍ ČINNOST	26
PŘÍLOHA 1	28
CENY AV ČR	28
ČESTNÉ MEDAILE, PAMĚTNÍ MEDAILE AV ČR A ČESTNÉ OBOROVÉ MEDAILE	29

PŘÍLOHA 2	31
AKADEMICKÁ PRÉMIE – PRAEMIUM ACADEMIAE	31
PRÉMIE LUMINA QUAERUNTUR	31
PRÉMIE OTTO WICHTERLEHO	31
PŘÍLOHA 3	33
VĚDECKÝ TITUL „DOKTOR VĚD“ – DSC.	33

Přehled činnosti Akademické rady Akademie věd České republiky (dále jen Akademická rada) uvedený v této zprávě zahrnuje aktivity a materiály projednávané na zasedáních Akademické rady a jejího předsednictva v období **od dubna 2024 do začátku listopadu 2024**. Akademická rada se v uvedeném období a složení sešla sedmkrát, stejně jako její předsednictvo.

Pracoviště Akademie věd České republiky (dále jen AV ČR) byla o jednáních a usneseních Akademické rady v souladu s čl. 5 odst. 3 a) Stanov AV ČR informována prostřednictvím usnesení zveřejňovaných na webu AV ČR.

I. Plnění usnesení Akademického sněmu

K plnění usnesení LXIII. zasedání Akademického sněmu byla učiněna následující opatření:

Bod I – Předsedkyně AV ČR zaslala v bezprostřední návaznosti na LXIII. zasedání Akademického sněmu předsedovi vlády ČR Petru Fialovi a ministryni pro vědu, výzkum a inovace Heleně Langšádlové dopis, v němž je seznámila s usnesením Akademického sněmu z 16. dubna 2024. Současně jim poděkovala za navýšení institucionálních prostředků v kapitole 361 – AV ČR v letošním roce. Následně probíhala jednání vedení AV ČR se zástupci Rady pro výzkum, vývoj a inovace nad „Návrhem výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2025 se střednědobým výhledem na léta 2026 a 2027“. V této záležitosti se předsedkyně AV ČR Eva Zažímalová spolu s místopředsedou AV ČR Martinem Bilejem setkala s ministrem financí Zbyňkem Stanjurou, a to na jednáních 22. května 2024 a 20. srpna 2024. V průběhu jednání připomněli, že navýšení prostředků na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací (DK RVO) by pracoviště AV ČR využila zejména k pokrytí rostoucích provozních nákladů a navýšení mezd. Zdůraznili přitom, že na trhu práce vědeckých a odborných pracovníků soutěží AV ČR s institucemi z celého světa včetně vědecky nejrozvinutějších zemí. V průběhu srpnové schůzky došlo také k dohodě mezi MF ČR a předsedkyní AV ČR o začlenění výdajů pro Ústav T. G. Masaryka, o. p. s., do působnosti kapitoly 361 – AV ČR. Po náročných jednáních se všemi zainteresovanými subjekty se podařilo navýšit rozpočet AV ČR proti letošnímu roku zhruba o 300 milionů korun na 7 952 mil. Kč v roce 2025 a ve stejné výši i ve střednědobém výhledu na roky 2026–2027. Uvedené navýšení zahrnuje také částku 10 mil. Kč na zajištění financování Ústavu T. G. Masaryka, o. p. s., digitalizačních aktivit MÚA a KNAV a digitalizaci fondů ústavů AV ČR, a to již od roku 2025 na základě usnesení vlády č. 643 z 18. září 2024. Při rozpočtových jednáních na další léta bude vedení AV ČR usilovat o zajištění rozpočtových prostředků v takové výši, aby konečná podoba rozpočtu stimulovala další rozvoj vědy a výzkumu na pracovištích AV ČR.

II. Koncepční a vědecko-organizační otázky

V květnu 2024 došlo ke změně na postu ministra pro vědu, výzkum a inovace a novým ministrem se po Heleně Langšádlové stal Marek Ženíšek. Ten ve své činnosti pokračoval s přípravou zákona nahrazujícího **zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků**. Akademická rada zaslala již dříve v mezirezortním připomínkovém řízení k připravovanému zákonu připomínky a následně se snažila jeho přípravu průběžně sledovat. Připomínky AV ČR byly většinou zapracovány, nikoli však všechny zásadní. Akademická rada bohužel neměla do doby dokončení této zprávy příležitost seznámit se se zněním zákona ve

verzi po zapracování připomínek všech aktérů VaVal. Materiál by měl být nyní předložen k projednání vládě ČR bez uvedení faktu, že AV ČR vypořádání některých připomínek rozporovala. Akademická rada vyvíjí snahu o této záležitosti nadále jednat a velice ráda by přizvala M. Ženíška na některé ze svých zasedání.

Pozornost byla věnována také průběhu schvalování **novely zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách**, se zapracovaným pozměňovacím návrhem, který by umožnil započítávat do výše garantovaného doktorského příjmu také příjmy z tvůrčí činnosti, která souvisí se vznikem jejich disertační práce a kterou vykonávají jako zaměstnanci právnických osob spolupracujících na uskutečňování doktorského programu, tedy i AV ČR. V návaznosti na dubnové zasedání Rady pro spolupráci s vysokými školami a přípravu vědeckých pracovníků (RSVŠ), kde se návrh novely diskutoval, následovala řada jednání s představiteli vysokých škol a s členy sněmovního výboru, který garantuje projednávání novely zákona o VŠ. Cílem bylo podpořit výše uvedený pozměňovací návrh. Aktuálně se návrh novely dále projednává v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

V souvislosti s plánovanými změnami ve financování doktorských studentů se konala opakovaná jednání zástupců AV ČR a vedení Univerzity Karlovy, ze které pochází největší počet doktorských studentů působících v AV ČR, a připravuje se společný dokument podporující další spolupráci v oblasti vzdělávání doktorských studentů.

Akademický sněm na svém minulém zasedání pověřil Akademickou radu, aby představila návrh na specifickou podporu vědkyň a vědců k vědecké kariéře po rodičovské přestávce formou specifického financování. V návaznosti na toto usnesení a s ohledem na národní „Konceptci institucionální podpory excelence na vybraných univerzitách a v Akademii věd ČR“ byl připraven **návrh nového programu excelence „Akademie budoucnosti“**, pro který Rada pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) navrhuje alokovat v roce 2026 rozpočet ve výši 50 mil. Kč a v roce 2027 ve výši 100 mil. Kč. Program navazuje na současné programy podpory excelence a doplňuje je. Je rozdělen na tři prioritní osy s příslušnými podprogramy – podporu stáží (motivace k rozvoji oboru i profesních kompetencí), podporu návratů (motivace k návratu po kariéerní přestávce nebo ze zahraničí) a podporu výzkumných skupin (motivace ke zvyšování a etablování kvality výzkumu a otevírání nových témat). Každý podprogram se zaměřuje na specifickou cílovou skupinu na úrovni jednotlivců nebo týmů a nabízí tak nástroj vytvořený na míru jejich potřeb. Vypracovaný návrh programu byl v říjnu projednán s Vědeckou radou AV ČR a následně jej schválila Akademická rada. Financování se předpokládá od roku 2026.

Po schválení Etického kodexu vědecko-výzkumné činnosti v AV ČR na minulém Akademickém sněmu byl vytvořen a formou pokynu Akademické rady vydán **Kodex chování v AV ČR**, který si klade za cíl předcházet vzniku nežádoucího chování, jež by mohlo ohrozit spokojenost, bezpečnost a motivaci pracujících v prostředí AV ČR anebo poškodit důvěryhodnost AV ČR. Pracovní skupina pro řešení problematiky genderově podmíněného násilí v AV ČR se nyní snaží navrhnout systém řešení případného porušování tohoto Kodexu s tím, že Akademická rada ideově podpořila zřízení pozice ombudsmana, který by byl organizačně zahrnut do struktury Kanceláře AV ČR; pozice by byla zřízena na jeden plný úvazek (rozdělený např. mezi muže a ženu, aby byly vytvořeny vhodné podmínky pro všechny případné situace).

Akademická rada již dříve doporučila zapojení Střediska společných činností AV ČR do projektu **EOSC-CZ** v rámci OP JAK s cílem rozvoje a posilování výzkumných a inovačních kapacit a zavádění pokročilých technologií formou vybudování Národní

repozitářové platformy (NRP). V červnu 2024 se sešli zástupci Univerzity Karlovy (UK) a AV ČR a dohodli se, že bude do výzvy podán jeden velký projekt v koordinaci UK – projekt by mělo pokrýt cca 900 mil. Kč se zapojením zhruba 10 partnerů.

Projednávala se také problematika **PubPeer**, což je online platforma, která umožňuje kterémukoli přihlášenému uživateli pod svým jménem či anonymně komentovat existující vědecké publikace s jasně určeným identifikátorem (DOI, PubMed ID či arXiv ID). Dle dohody Knihovna AV ČR zakoupí licenci PubPeer a zajistí pravidelný monitoring včetně informování příslušných pracovišť AV ČR.

Zajímavé informace poskytla prezentace o **porovnání výkonnosti nevysokoškolských výzkumných sektorů v Německu, Francii a v České republice**, které bylo zpracováno v CERGE-EI, společném pracovišti Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy a Národohospodářského ústavu AV ČR. V porovnání vědecko-výzkumných výsledků AV ČR, francouzské CNRS a čtyř německých výzkumných institucí HFLP (Helmholtz, Fraunhofer, Leibnitz, Max Planck) v závislosti na nově zpracovaných datech Web of Science o afiliacích ze SRN a Francie při porovnání vysokoškolského sektoru s vládním sektorem VaV a při použití jasně definovaných kritérií z analýzy vyplývá, že a) ústavy AVČR jsou podobně velké jako neuniverzitní ústavy v SRN a Francii, a to nejen absolutně (počtem vědců vztaženým k populaci), ale i podílem na domácím sektoru VaVal po započtení překryvu afiliací; b) ve srovnání s vědci v CNRS a HFLP jsou vědci v AV ČR po započtení společných afiliací s VŠ podobně produktivní ve špičkových časopisech (mírně produktivnější než vědci CNRS, mírně méně produktivní než vědci HFLP s významnou oborovou heterogenitou proti HFLP); c) ve srovnání s domácím sektorem VaVal (tj. dominantně domácími VŠ) jsou ústavy AV ČR podobně nadproduktivní ve špičkových časopisech, jako jsou ústavy HFLP a CNRS vůči svým domácím VŠ, a po započtení překryvu afiliací více nadproduktivní než CNRS a HFLP.

Akademická rada podpořila také záměr Národohospodářského ústavu AV ČR na změnu svého názvu na **Ekonomický ústav AV ČR**. Změna by měla být účinná od 1. ledna 2025.

Zastoupení AV ČR v orgánech VaVal

Akademická rada úspěšně nominovala či podpořila **nomínace kandidátů** do Vědecké rady Grantové agentury ČR (Rudolf Kučera se stal předsedou tohoto orgánu), do Pracovní skupiny pro analýzy rizik spojených s energetickou chudobou ve vztahu ke spravedlivé transformaci energetického sektoru (Lubomír Lízal, člen Komise pro energetiku AV ČR) a do Pracovní komise pro rozvoj bezpečnostního výzkumu při Ministerstvu vnitra (J. Řídký). Dále došlo ke změně v zastoupení AV ČR ve Výboru pro umělou inteligenci, který působí jako řídicí těleso Národní strategie umělé inteligence ČR při Ministerstvu průmyslu a obchodu (nově Petr Cintula, Ústav informatiky AV ČR).

AV ČR získala svého reprezentanta i v Národní akademii věd Spojených států amerických (National Academy of Sciences, NAS), kam byl zvolen za mezinárodního člena Julius Lukeš z Biologického centra AV ČR. AV ČR také podpořila Miroslava Tůmu v jeho kandidatuře do sdružení CESNET.

Jiří Homola a Ilona Müllerová, členové **Rady pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI)**, průběžně referovali o jednáních tohoto orgánu. Mezi témata pro AV ČR nejzásadnější náležely informace o návrhu výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2025 se střednědobým výhledem na léta 2026

a 2027 a dlouhodobým výhledem do roku 2031, dále informace o Metodice 2017+, o plánu činnosti Pracovní skupiny pro transfer znalostí a technologií, o projektu sdílených činností „Strategická inteligence pro výzkum a inovace“ (STRATIN+), o vyhlášených výzvách do orgánů VaVal (Grantová a Technologická agentura ČR, odborné orgány při M17+) a o výzvě na cenu předsedy RVVI za rok 2024.

V listopadu 2024 schválila vláda ČR odvolání těchto členů z RVVI.

Spolupráce s externími subjekty

V rámci **spolupráce se státními institucemi** proběhla nová jednání s Armádou ČR (AČR) a v dubnu 2024 se v sídle AV ČR uskutečnil seminář, na kterém se vybraná pracoviště AV ČR představila z hlediska možné spolupráce AV ČR a AČR. Semináře se zúčastnilo osm pracovišť AV ČR – Ústav teorie informace a automatizace, Ústav termomechaniky, Ústav informatiky, Psychologický ústav, Fyzikální ústav, Ústav přístrojové techniky, Ústav pro hydrodynamiku a Mikrobiologický ústav. Seminář obě strany hodnotily pozitivně a předpokládá se, že by se podobné semináře mohly pravidelně opakovat. AČR také vyzvala AV ČR ke spolupráci na snižování byrokratické zátěže při zadávání výběrových řízení mezi státními institucemi.

Připravuje se memorandum se Zoologickou zahradou Praha, Ústavem experimentální medicíny AV ČR a Výzkumným ústavem živočišné výroby o vzájemné spolupráci při realizaci opatření směřujících ke zvýšení genetické diverzity populace koně Převalského a dalších ohrožených druhů savců.

V rámci **spolupráce s vysokými školami** se komunikace týkala především novely zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ([viz podrobnější informace výše](#)). V souvislosti s financováním doktorského studia byla provedena analýza aktuálně vydávaných prostředků na školení studentů v AV ČR – z dat evidovaných v Kanceláři AV ČR z pracovišť AV ČR vyplývá, že souhrnné výdaje AV ČR na Ph.D. studenty činí cca 43,406 mil. Kč/měsíc (bez určení bližších údajů o složkách výdajů), přičemž cca 2/3 prostředků jsou z grantů a 1/3 z institucionálního financování. Ph.D. studenti jsou v 85 % vedeni v prezenčním studiu, v 15 % ve studiu kombinovaném.

Nově byla zahájena jednání o rozvoji a nových možných oblastech spolupráce se Slezskou univerzitou v Opavě.

V období od dubna do října 2024 se konal jeden turnus Kurzu základů vědecké práce v Praze a dva v Brně. Bližší informace jsou dostupné na webu [Kurz základů vědecké práce – Akademie věd České republiky](#).

V oblasti **regionální spolupráce** se v červnu 2024 uskutečnilo každoroční setkání představitelů AV ČR se zástupci krajů, jehož cílem byla prezentace a zhodnocení výsledků některých společných projektů řešených v krajích v roce 2023. Postery s prezentovanými výsledky jsou zveřejněny na webu [Regionální spolupráce – Akademie věd České republiky](#). Komise pro regionální spolupráci AV ČR v roce 2024 projednala celkem 18 návrhů projektů s počátkem řešení v roce 2024, z toho sedm návrhů bylo podáno v projektu „Central Bohemian Mobility Programme for Excellence in Research, Innovation and Technology“ (MERIT), který je spolufinancován grantem MSCA-COFUND, rozpočtem Středočeského kraje a hostitelských organizací. Všechny podané návrhy komise doporučila k podpoře. Ukončena byla Smlouva o partnerství z roku 2006, jejímž předmětem byla realizace projektu Vědeckotechnologický park Jihlava, který se však nikdy nerealizoval.

Předsedkyně AV ČR ve sledovaném období udělila **pět záštít** akcím spojeným s vědou a výzkumem. Přehled udělených záštít se průběžně aktualizuje na webu v části Záštita předsedkyně AV ČR. Dále Akademická rada podpořila Ústav přístrojové techniky AV ČR v jeho snaze zorganizovat v roce 2028 v Brně 18. ročník Evropského mikroskopického kongresu (18. European Microscopy Congress 2028 – EMC2028) a Národní komitét historiků ve snaze zorganizovat na podzim roku 2028 v Praze zasedání Mezinárodního komitétu historiků (General Assembly of International Committee of Historical Sciences).

Strategie AV21

Strategie AV21 sestává z patnácti výzkumných programů. Přehled všech výzkumných programů je k dispozici na webu Strategie AV21.

Za rok 2023 odevzdali koordinátoři tři závěrečné a 12 průběžných zpráv. Dvě závěrečné zprávy byly hodnoceny stupněm „vynikající výsledky“, jedna zpráva stupněm „splněno“. Z pokračujících výzkumných programů byly tři hodnoceny stupněm „splněno“ a devět stupněm „vynikající výsledky“. U všech pokračujících výzkumných programů doporučila Rada Strategie AV21 další financování v rozsahu zaslaných návrhů rozpočtů. Od září do poloviny října 2024 byla otevřena výzva pro podávání návrhů na nové výzkumné programy. Doručeno bylo ve stanoveném termínu 15 návrhů, z nichž bude do konce roku 2024 vybráno pět s předpokládaným datem zahájení od 1. ledna 2025.

Na jaře byl Akademické radě představen záměr uspořádat při příležitosti 10. výročí vzniku Strategie AV21 průřezovou výstavu. Uskuteční se v termínu září–listopad 2025 v Galerii Věda a umění a bezprostředně na ni naváže Týden Akademie věd 2025 s tematicky souvisejícími přednáškami.

Dne 14. října 2024 se uskutečnila konference Strategie AV21 s podtitulem „Špičkový výzkum ve veřejném zájmu“. Prezentován byl vždy jeden výzkumný program z každé vědní oblasti, jehož výzkum je již dokončen či těsně před dokončením. Tentokrát byly představeny výzkumné programy Vesmír pro lidstvo, Potraviny pro budoucnost a Společnost v pohybu a veřejné politiky.

Vědecká rada AV ČR

Akademická rada byla pravidelně informována o činnosti Vědecké rady AV ČR (VR) prostřednictvím jejího předsedy i prostřednictvím zápisů ze zasedání VR.

V souladu se svým programovým dokumentem věnovala VR zásadní pozornost programům podpory excelence na pracovištích AV ČR, zejména účasti ve výzvách o ERC granty v souvislosti s ukončením řešení projektů prémie Lumina quaeruntur. Na svých zasedáních diskutovala o tomto tématu mimo jiné s přizvaným koordinátorem Expertní skupiny na podporu žadatelů o ERC granty Zdeňkem Strakošem z Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy a své připomínky a náměty konzultovala s Akademickou radou. V říjnu 2024 se vyjádřila k návrhu nového programu Akademie budoucnosti, jehož cílem je podpora excelence (viz výše).

Velkou pozornost věnovala VR postupu přípravy hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť AV ČR za období 2020–2024. Její členové zaslali své návrhy s doporučením expertů do rolí hodnotitelů a komisařů a vyjádřili se i k návrhu Metodiky hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť AV ČR.

VR se v červnu seznámila s novou bibliometrickou aplikací pro srovnání výkonnosti nevysokoškolských výzkumných sektorů v Německu, Francii a v České republice, kterou jí na jejím červnovém zasedání představil Štěpán Jurajda z CERGE-EI ([viz výše](#)). V diskusi členové VR navrhli zařadit tento typ analýz jako podpůrný nástroj pro hodnocení.

Projednávaly se i nové návrhy výzkumných programů Strategie AV21, které budou i s doporučením VR předloženy ke schválení Akademické radě na jejím listopadovém zasedání.

V období mezi Akademickými sněmy se projednávalo 26 návrhů na udělení medailí AV ČR, přičemž udělení jedné z medailí VR sama navrhla a udělení dvou medailí nedoporučila.

V cyklu Aktuální vědecké téma na zasedání VR se svými prezentacemi vystoupili: Michal Bauer z Národohospodářského ústavu AV ČR – CERGE-EI s tématem Behaviorální ekonomie chudoby a konfliktu; Aleš Špičák z Geologického ústavu AV ČR s tématem Zemětřesení a sopečné erupce. Hledání cest, jak omezit jejich následky a Jan Županič z Historického ústavu AV ČR na téma Habsburská šlechta.

Ve dnech 24.–26. září 2024 se v gesci VR uskutečnila multioborová konference s názvem „Vědecká integrita a úloha vědy“, na které se diskutovalo mimo jiné o tématech akademických svobod a jejich uplatnění v praxi, úskalích nových technologií ve vědě a výzkumu nebo o důsledcích neetického jednání vědců. Kulatý stůl na závěr konference shrnul stanoviska ke konkrétním diskutovaným problémům, která budou po dokončení adresována vědecké komunitě.

Vědecký titul „doktor věd“, DSc., se uděluje za zvláště vysokou vědeckou kvalifikaci prokázanou vytvořením závažných, vědecky originálních prací důležitých pro rozvoj bádání v určitém vědním oboru a charakterizujících vyhraněnou vědeckou osobnost. O jeho udělení rozhoduje VR výhradně na základě návrhu Grémia pro vědecký titul a výsledků příslušného řízení k udělení vědeckého titulu, které se koná v některé z 33 stálých komisí pro obory z I., II. a III. oblasti věd. V květnu 2024 byly slavnostně předány diplomy o udělení vědeckého titulu „doktor věd“ 11 novým nositelům z pracovišť AV ČR i vysokých škol. V období, které postihuje tato zpráva, rozhodla VR o udělení vědeckého titulu „doktor věd“ dalším sedmi disertantům z pracovišť AV ČR ([viz příloha 3](#)).

Hodnocení činnosti pracovišť AV ČR

V návaznosti na přípravy hodnocení výzkumné a odborné činnosti výzkumně orientovaných a výzkumně-infrastrukturních pracovišť AV ČR za období 2020–2024 vznikla v květnu 2024 Koordinační rada hodnocení, pomocný orgán Akademické rady, jehož úlohou je především dohlížet na průběh a dodržování principů hodnocení. Jedním z prvních úkolů byla příprava doporučení k návrhům členění 52 výzkumně orientovaných pracovišť AV ČR do vědeckých týmů pro hodnocení, ke kterým se následně vyjádřila Akademická rada. V této spolupráci byl postupně schválen finální seznam 408 vědeckých týmů pro hodnocení z 52 výzkumně orientovaných pracovišť.

Na jaře schválila Akademická rada několik dokumentů vázaných na finanční zajištění hodnocení výzkumné a odborné činnosti výzkumně orientovaných pracovišť – odhad celkových nákladů hodnocení, výši odměn pro experty a zásady pro úhradu výdajů expertům v hodnoticích komisích ve II. fázi. Dále schválila důležité dokumenty pro organizaci hodnocení – harmonogram a koncept akcí k hodnocení.

Stěžejním tématem byla příprava metodiky hodnocení výzkumné a odborné činnosti výzkumně orientovaných pracovišť AV ČR za období 2020–2024. Metodika byla většinou připravena na základě již schválených dokumentů – tzv. klíčových elementů – které byly od roku 2022 na základě projednání a doporučení Komise pro hodnocení pracovišť AV ČR schváleny Akademickou radou. Jako celek prošla projednáním v Komisi pro hodnocení pracovišť AV ČR i připomínkováním Vědecké rady AV ČR; Akademická rada AV ČR ji schválila dne 3. října 2024. Zároveň byly připraveny šablony podkladů pro přihlášku do hodnocení.

Na podzim 2024 bylo zahájeno oslovování expertů do 52 mezinárodních hodnoticích komisí a Akademická rada schválila první experty do těchto grémií.

V návaznosti na členství AV ČR ve sdružení CoARA (Coalition for Advancing Research Assessment) zveřejnila AV ČR svůj Akční plán k reformě hodnocení výzkumu. AV ČR rovněž využila příležitosti a poté, co CoARA otevřela výzvu na malé roční projekty související s hodnocením vědy, podala v červnu 2024 návrh projektu do této výzvy prostřednictvím Kanceláře AV ČR.

Open Access

Ohledně problematiky publikování v režimu otevřeného přístupu a rovněž v souvislosti s tématem současného vývoje systému publikační praxe k dokumentům se dne 14. května 2024 konal pro vedení pracovišť AV ČR a zájemce z řad vedení AV ČR v sídle AV ČR informační seminář k Open Access a transformačním smlouvám.

Transfer znalostí a technologií

Centrum transferu technologií AV ČR (CeTTAV), které koordinuje aktivity spojené s transferem znalostí a technologií (TZT) v AV ČR, změnilo oficiálně svůj název včetně zkratky na Centrum transferu AV ČR (**CETAV**). Návazně bylo upraveno jeho logo.

Podpora TZT je zajišťována mimo jiné prostřednictvím Programu rozvoje aplikací a komercializace (**PRAK**) – ve druhé výzvě programu PRAK na 1. pololetí roku 2024 bylo podpořeno 11 projektů v předpokládané celkové výši 4,937 mil. Kč. V dubnu 2024 byla vyhlášena třetí výzva programu PRAK na 2. pololetí roku 2024, do které bylo předloženo 26 návrhů. Po pečlivém výběru Rada Programu PRAK doporučila, aby do něj bylo zařazeno 12 projektů v celkové výši 5,081 mil. Kč.

Pracoviště AV ČR rovněž vypracovala výpis údajů z přehledu výše příjmů pracovišť z transferu znalostí a způsobu jejich užití za roky 2022 a 2023, které byly odevzdány do sbírky listin Seznamu výzkumných organizací.

V oblasti TZT se uskutečnily mnohé **akce**, na kterých se téma transferu diskutovalo – 23. dubna 2024 pořádala Asociace výzkumných organizací diskusní panel Byznys s Inovacemi, do jehož programu byla zařazena následující témata: rozpočet VaV

a jeho výhled, podpora aplikovaného výzkumu do budoucna, hodnocení aplikovaného výzkumu – současnost a budoucnost a transfer a jeho podpora. AV ČR měla svého zástupce také na 15. plenárním zasedání Evropského TTO Circle, které se konalo 26.–27. září 2024 ve španělském Madridu.

Před podpisem je uzavření **Memoranda o vzájemné spolupráci AV ČR** s Tensor Ventures Fund I SCSp. Tento fond vybralo Ministerstvo průmyslu a obchodu, aby spolu s Evropským investičním fondem spravoval prostředky z Národního plánu obnovy (NPO) určené na podporu založení spin-off firem. Jedná se o 1 mld. Kč pro 50 projektů na dva roky se zahájením od 1. ledna 2025. Cílem spolupráce je vyhledávat výsledky s mimořádným inovačním potenciálem na pracovištích AV ČR a pomoci jejich uvádění do praxe.

Podrobné informace o TZZ jsou k dispozici na webu <https://techtransfer.cas.cz/>.

Interní předpisy Akademické rady

V uplynulém období byly nově schváleny, novelizovány a vydány tyto interní předpisy Akademické rady:

- Směrnice Akademické rady AV ČR č. 3/2024, kterou se mění směrnice Akademické rady AV ČR č. 7/2018, o podpoře stavebních akcí, ve znění směrnice Akademické rady AV ČR č. 3/2022 – nově se z důvodu duplicity ruší funkce konzultanta Kanceláře AV ČR pro oblast výstavby a jeho činnost je plně nahrazena činností Ekonomické rady AV ČR.
- Směrnice Akademické rady AV ČR č. 4/2024, kterou se mění směrnice Akademické rady AV ČR č. 9/2023, o Programu podpory perspektivních lidských zdrojů – postdoktorandů – zvýšila se podpora pro nositele PPLZ z dosavadních 600 000 Kč/rok na 720 000 Kč/rok s tím, že toto navýšení by mělo od 1. ledna 2025 platit pro všechny nositele PPPLZ, tj. nové i stávající.
- Pokyn Akademické rady AV ČR č. 6/2024, kterým se vydává Kodex chování v AV ČR – vysvětluje pojmy, jako jsou respekt, násilí na pracovišti nebo genderově podmíněné násilí, deklaruje principy žádoucího chování a doplňuje, upřesňuje a tím podporuje Etický kodex vědecko-výzkumné činnosti v AV ČR, schválený usnesením LXIII. zasedání Akademického sněmu dne 16. dubna 2024.
- Směrnice Akademické rady AV ČR č. 5/2024, kterou se mění Směrnice Akademické rady AV ČR č. 21/2021, o udělování Akademické prémie – Praemium Academiae – novela nově ustavuje výběrovou komisi jako pomocný orgán Akademické rady (dosud byla zřizována ad hoc), dále mění náležitosti návrhu na udělení Akademické prémie a zprávy.
- Směrnice Akademické rady AV ČR č. 8/2024, kterou se mění Směrnice AV ČR č. 5/2021, o dotacích poskytovaných Akademií věd České republiky – novela má technický charakter, zejména zpřesňuje a zpřehledňuje proces poskytování dotací.

Meziresortní připomínková řízení (MPŘ)

V období od 1. března 2024 do 23. října 2024 bylo v rámci meziresortních připomínkových řízení prostřednictvím elektronické knihovny legislativního procesu eKLEP předloženo k připomínkám AV ČR více než 65 vládních materiálů, z nichž je třeba jmenovat alespoň tyto:

- Návrh výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2025 se střednědobým výhledem na léta 2026 a 2027 a dlouhodobým výhledem do roku 2031;
- Návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2023;
- Hospodářská strategie České republiky;
- Národní strategie umělé inteligence České republiky 2030;
- Projekt sdílených činností „Strategická inteligence pro výzkum a inovace“;
- Návrh skupiny grantových projektů Návratové granty;
- Návrh na udělení Národní ceny vlády Česká hlava za rok 2024;
- Zprávy o činnosti poradních orgánů Rady pro výzkum, vývoj a inovace a návrh na stanovení odměn za výkon veřejné funkce členů poradních orgánů za rok 2024 (Odborných panelů a Odborného orgánu hodnotitelů);
- Zpráva o rizicích a opatřeních implementace fondů EU k datu 31. prosince 2023;
- Nová Aktualizace Národního akčního plánu čisté mobility (NAP CM);
- Návrh Plánu legislativních prací vlády na rok 2025;
- Akční plán České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí na období let 2025 až 2026;
- Zpráva o životním prostředí České republiky 2023;
- Návrh ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů;
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů;
- Návrh zákona o řízení a kontrole veřejných financí a související návrh změnového zákona;
- Návrh zákona o správě dat a o řízeném přístupu k datům;
- Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s úpravou vybraných agend v působnosti Digitální a informační agentury;
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony;

- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, a některé další související zákony;
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Přestože AV ČR **nebyla určeným připomínkovým místem**, v období od 1. března 2024 do 23. října 2024 posoudila AV ČR v rámci mezirezortních připomínkových řízení prostřednictvím eKLEP více než 70 dalších důležitých materiálů, mj. tyto:

- Zpráva o činnosti (výroční zpráva) Rady pro výzkum, vývoj a inovace za rok 2023;
- Zpráva o plnění státního rozpočtu České republiky za 1. pololetí 2024;
- Program na podporu výzkumu, vývoje a inovací „TWIST“;
- Návrh na změnu programu výzkumu, vývoje a inovací The Country for the Future;
- Návrh na změnu Programu na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu na léta 2024–2030 – rozšíření o Podprogram 3: „Evropská partnerství v oblasti zdraví“;
- Metodika hodnocení výzkumných organizací v segmentu vysokých škol 2025+;
- Návrh na zřízení Rady vlády pro paměťovou agendu;
- Návrh na zřízení Rady vlády pro veřejné zdraví;
- Finanční toky v Národním plánu obnovy;
- Návrh Strategie rozvoje Technologické agentury České republiky 2035;
- Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí ČR na léta 2025–2027 a Konvergenční program ČR (duben 2024);
- Fiskálně-strukturální plán České republiky pro období 2025 až 2028;
- Návrh změn Legislativních pravidel vlády a Jednacího řádu vlády;
- Aktualizovaná Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030;
- Implementační plán programu Digitální Česko pro rok 2025;
- Zpráva o stavu přípravy státní části eGovernment Cloudu;
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů;
- Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců;
- Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2023;

- Věcné zaměření a účel dotační výzvy na podporu paměťových agend.

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb.

V období od 1. března 2024 do 30. října 2024 vyřídila AV ČR celkem osm žádostí o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

- Ve třech případech byla požadovaná informace žadateli poskytnuta.
- Ve dvou případech byla žádost ve smyslu ust. § 14 odst. 5 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. odložena, protože se nevztahovala k působnosti AV ČR.
- Ve třech případech byla požadovaná informace poskytnuta částečně, ve zbývajících částech pak byla žádost odložena, protože se nevztahovala k působnosti AV ČR.

III. Oceňování a podpora excelence

Ceny a medaile

V uplynulém období schválila Akademická rada udělení všech kategorií Cen Akademie věd ČR a udělení 11 čestných medailí a 17 čestných oborových medailí (viz příloha 1).

Podpora excelence

Akademická prémie – Praemium Academiae, jejímž smyslem je podpořit vynikající vědecké osobnosti, které jsou nositeli výzkumu na špičkové mezinárodní úrovni, a vytvořit jim takové podmínky, v nichž by mohly lépe rozvinout svůj potenciál ve prospěch AV ČR a celé české vědy, byla udělena třem vědeckým pracovníkům se zahájením činnosti od roku 2025. Slavnostní předání těchto prémie se uskutečnilo 25. října 2024 ve dvoraně Knihovny AV ČR. V červnu 2024 byla Komise Akademické prémie ustavena pomocným orgánem Akademické rady a zároveň byl schválen její Statut a jednací řád (viz příloha 2).

Prémie Lumina quaeruntur (PLQ) je určena k ocenění význačných perspektivních výzkumných pracovníků a k zakládání nových vědeckých týmů na pracovištích AV ČR, aby měli možnost rozvinout svůj vědecký program zaměřený na koncepčně nová témata, jež významně posouvají hranice poznání nebo směřují ke společensky důležitým praktickým aplikacím. V roce 2024 bylo finančně podpořeno 34 výzkumných pracovníků oceněných v předcházejících letech a nově byla prémie udělena šesti výzkumným pracovníkům s počátkem financování od roku 2025. Předání těchto cen se uskutečnilo 25. října 2024 během slavnostního ceremonálu ve dvoraně Knihovny Akademie věd ČR (viz příloha 2).

Nositelé Akademické prémie – Praemium Academiae (AP) a prémie Lumina quaeruntur (PLQ) by měli na závěr svých projektů přednést přednášku na příslušné téma. Od doby covidu byly tyto přednášky pozastaveny, v důsledku čehož nemělo možnost uvést přednášku 18 nositelů AP a 12 nositelů PLQ. S ohledem na vysoký počet přednášejících bylo dohodnuto, že se ve dnech 10.–12. února 2025 v sídle AV ČR uskuteční třídní konference, na které budou přednášky odprezentovány

Program podpory perspektivních lidských zdrojů – postdoktorandů (Program PPLZ) má za cíl podpořit kategorii začínajících výzkumných pracovníků, kteří jsou perspektivní pro rozvoj stávajících i nových vědních oborů na pracovištích AV ČR. Ve 23. kole Programu PPLZ se zahájením poskytování mzdové podpory od 1. července 2024 bylo z pracovišť AV ČR podáno celkem 60 návrhů projektů, z toho 27 doporučila Komise Programu PPLZ k financování. Ve 24. kole Programu PPLZ se zahájením poskytování mzdové podpory od 1. 1. 2025 bylo z pracovišť AV ČR podáno celkem 68 návrhů projektů, z toho 26 doporučila Komise Programu PPLZ k financování. K 30. červnu 2024 bylo předloženo 43 zpráv o dosažených vědeckých výsledcích výzkumných pracovníků, z toho 19 ročních a 24 závěrečných – ze závěrečných zpráv bylo plnění výzkumného tématu v 15 případech hodnoceno stupněm splněno s vynikajícími výsledky a v 9 případech stupněm splněno. Na základě posouzení ročních zpráv bylo doporučeno, aby se u všech 19 témat ve mzdové podpoře pokračovalo.

Nově byla schválena Směrnice Akademické rady AV ČR o Programu podpory perspektivních lidských zdrojů – postdoktorandů, která upravuje výši dosavadní podpory (viz Interní předpisy).

Prémie Otto Wichterleho (POW) je udělována vybraným, mimořádně kvalitním a perspektivním vědeckým pracovníkům AV ČR, kteří vynikajícími výsledky přispívají k rozvoji vědeckého poznání, jsou nositeli vědeckých hodností nebo titulů a v kalendářním roce podání návrhu dosáhnou věku nejvýše 35 let. V roce 2024 byla prémie udělena 20 oceněným. Předání cen se uskutečnilo 13. června 2024 během slavnostního ceremoniálu ve dvoraně Knihovny AV ČR (viz příloha 2).

Fellowship Josefa Dobrovského je určen na podporu zahraničních výzkumných pracovníků, kteří pro svoji vědeckou práci potřebují studovat v České republice historické, kulturní, umělecké, jazykové, geografické či přírodní reálie. V roce 2024 bylo na pracovištích AV ČR podpořeno 23 krátkodobých studijních pobytů.

IV. Mezinárodní vědecká spolupráce AV ČR a její zapojování do Evropského výzkumného prostoru

Bilaterální spolupráce

Akademická rada pokračovala v rozvíjení a podpoře aktivit a programů bilaterální a multilaterální mezinárodní spolupráce. V rámci bilaterální spolupráce Akademická rada schválila trojstrannou Dohodu o vědecké spolupráci s korejskou Chungnam National University (CNU) a Univerzitou Karlovou. Dále byla schválena Smlouva o spolupráci mezi AV ČR a Nadačním fondem IOCB Tech týkající se dalších třech kol výzev MIT-Czech Republic IOCB Tech Foundation Seed Fund nebo Dodatek ke Smlouvě o Platformě CEFRES pro další pětileté období.

U programů mezinárodní spolupráce byly vyhodnoceny a schváleny průběžné a závěrečné zprávy o realizaci projektů se zahraničními partnerskými organizacemi, celkem 43 průběžných a 61 závěrečných zpráv bilaterálních projektů a tři průběžné a tři závěrečné zprávy multilaterálních projektů. Na základě těchto zpráv bylo doporučeno, aby všechny běžící projekty pokračovaly. K závěrečným zprávám nebyly v podstatě žádné připomínky. Akademická rada též schválila vyhodnocení závěrečné zprávy o řešení výzkumné aktivity v česko-francouzském programu TANDEM Platformy CEFRES.

Ve 2. kole programu mezinárodní spolupráce na podporu výzkumných pracovníků v tísní Researchers at Risk Fellowship schválila Akademická rada 39 stáží vědců ze sedmi různých zemí, které probíhají od dubna 2024.

Z výzvy MIT–Czech Republic Seed Fund, resp. 2023–2024 Seed Fund Cycle, byly vybrány čtyři projekty, z nichž jeden je z AV ČR, a to „Development of Additively-Manufactured Electron Sources“ řešitelů z Ústavu přístrojové techniky AV ČR. V programu JSPS Postdoctoral Fellowship for Research in Japan 2024 japonská strana potvrdila nominaci AV ČR, jmenovitě byli vybráni Karolína Honzejková (Univerzita Karlova) a Arsenii Trush (Ústav teoretické a aplikované mechaniky AV ČR).

Multilaterální spolupráce

V oblasti **multilaterální spolupráce podporovala** AV ČR i nadále účast svých pracovišť v mezinárodních projektech s evropskými i mimoevropskými partnery. Zapojila se do 9. výzvy na projekty mezinárodní spolupráce platformy SEA-Europe JFS s hlavním tématem Climate Change Adaptation and Local Resilience. Zahrnuje tři podtémata: Waste water treatment and reuse (industrial & municipal), Underwater and above-water biomass farms working with renewable energy a Assessment and remediation of contaminated inorganic and organic soils. Dále se zúčastnila dalšího kola výběrového řízení na projekty v rámci aktivity EIG CONCERT Japan na téma Digital Transformations and Robotics in Sustainable Agriculture. V tomto kole nicméně nebyl žádný návrh projektu AV ČR odevzdán. Ve výzvě Crises programu CHANSE schválila AV ČR financování projektu nazvaného Times of Crisis: Temporalities of Europe in Polycrisis (Etnologický ústav AV ČR).

Ve sledovaném období se uskutečnila zasedání všech multilaterálních platform, jichž je AV ČR členem. Zasedání SEA-Europe JFS se konalo v Bangkoku, HERA v Londýně, programu CHANSE v Bukurešti. Zasedání platformy NORFACE a EIG CONCERT Japan hostila AV ČR v květnu a v říjnu v Praze. Všechna zasedání se zúčastnili zástupci AV ČR.

V srpnu AV ČR uzavřela dohodu Joint Controller Agreement s partnerskými organizacemi působícími v platformě HERA za účelem snazšího zpracování a správy osobních údajů a dalších záležitostí v tomto partnerství.

Evropský výzkumný prostor

Stálou pozornost věnuje Akademická rada posilování účasti AV ČR v aktivitách realizovaných v Evropském výzkumném prostoru. V březnu se AV ČR připojila k prohlášení o podpoře oblasti vědy a výzkumu adresovanému kandidátům do Evropského parlamentu 2024, které iniciovaly Akademie věd Francie, Německa, Itálie, Nizozemska a Polska. Prohlášení klade důraz na roli vědy, výzkumu a inovací jakožto garanta konkurenceschopnosti, prosperity a odolnosti EU a na dostatečné financování vědy a vzdělání. V neposlední řadě apeluje na využívání vědeckých poznatků při řešení globálních problémů a vytváření politik.

Zástupci AV ČR se zúčastnili zasedání pracovní skupiny k plánovanému 10. rámcovému programu EU pro vědu a inovace (2028–2034) koordinovaného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a navazujícího kulatého stolu. Cílem setkání bylo vytvoření platformy pro diskusi nad návrhy a podněty ze strany rezortů, poskytovatelů i výzkumných institucí, která konsenzuálně povede k formulaci národního stanoviska. Za tímto účelem AV ČR předložila Ministerstvu školství,

mládeže a tělovýchovy vlastní stanovisko k novému rámcovému programu, resp. klíčové body, v nichž doporučuje, aby se pozornost zaměřila na podporu excelence (I. pilíř), bottom-up a základní výzkum, posílení stávajících programů (ERC, MSCA, RI) včetně nástroje Widening, na interdisciplinarnitu, resp. integraci společenských a humanitních věd a mezinárodní spolupráci.

V dubnu 2024 AV ČR ve spolupráci s Univerzitou Karlovou a Technologickým centrem Praha pořádala první ročník networkingové akce pro juniorní vědecké pracovníky s názvem Den pro ERC. Cílem výjezdního debatního setkání v Třešti bylo poskytnout mladým začínajícím vědcům neformální platformu pro diskusi s řešiteli ERC a ERC CZ grantů a hodnotiteli těchto projektů.

AV ČR pokračovala ve finanční podpoře předkladatelů projektů ERC prostřednictvím vlastního motivačního dotačního titulu (PERC); v uplynulém období podpořila sedm žadatelů v celkové výši 700 tis. Kč.

Zástupci AV ČR se nadále podíleli na připomínkování legislativních návrhů a dalších strategických dokumentů v oblasti vědní a kohezní politiky prostřednictvím zapojení do pracovních skupin MŠMT. V návaznosti na dozorčí roli AV ČR v projektech sdílených činností CZELO, CZERA a STRATIN+ se nominovaní zástupci David Honys, Luboš Náhlík a Štefan Vajda nadále účastnili zasedání jejich řídicích výborů.

Účast v mezinárodních organizacích

AV ČR se zapojovala také do činnosti mezinárodních organizací, jichž je členem.

Na webu ALLEA byla zveřejněna česká verze revidovaného vydání Evropského kodexu integrity výzkumu. ALLEA vydala nové prohlášení s názvem „Early Learning Opportunities for Shaping a Scientifically Literate Society“. V květnu byl zvolen nový předseda ALLEA Pawel Rowiński (Polská akademie věd) na období 2024–2027 a byly přijaty tři nové členské organizace (Young Academy of Belgium – Flandry, Young Academy of Spain a Hungarian Young Academy). V květnu 2024 se uskutečnilo valné shromáždění ALLEA v Berlíně. Z nominací na peer reviewera vyhlášených EASAC pro novou zprávu pracovní skupiny Wildfires in Europe (téma „Changing Wildfires“) a pro novou pracovní skupinu s názvem „AI in healthcare“ uspěla Eva Fialová (Ústav státu a práva AV ČR), a sice do druhé jmenované skupiny.

AV ČR se připojila k novému prohlášení IAP na téma „Human Security“.

Na přelomu června a července 2024 se uskutečnilo tradiční setkání mladých vědců s nositeli Nobelovy ceny v Lindau. AV ČR jakožto garant pro celou ČR nominovala na uvedené setkání, které se věnovalo fyzice, zástupce z řad AV ČR i českých vysokých škol. Výbor Lindau vybral ze zasláných nominací celkem čtyři mladé vědkyně a vědce, přičemž jeden byl z AV ČR. Na konci října byl vyhlášen 8. ročník setkání s laureáty Nobelovy ceny v oblasti ekonomie (The Sveriges Riksbank Prize in Economic Sciences in Memory of Alfred Nobel).

V rámci aktivit IHRN zaslala AV ČR v předchozích letech podpůrné dopisy žádající propuštění vietnamských inženýrů Pham Van Troie a Nguyen Ngoc Anha. Oba uvedení vědci byli v létě 2024 z vězení propuštěni.

Institucionální odolnost

Co se týče institucionální odolnosti, Akademická rada schválila memorandum o spolupráci v oblasti bezpečnosti výzkumu mezi AV ČR, Univerzitou Karlovou a Univerzitou Palackého v Olomouci. Cílem spolupráce je snaha sdružovat zdroje a odborné znalosti ohledně institucionální odolnosti a vytvořit prostor pro podporu a koordinaci při implementaci opatření a nástrojů na posílení bezpečnosti výzkumu na pracovištích daných stran.

Mezinárodní akce – účast

V uplynulém období roku 2024 se konalo několik akcí s účastí AV ČR. V Třešti v květnu 2024 šlo o každoroční setkání se zástupci Slovenské akademie věd (SAV). Diskutovalo se o vědě a politice z hlediska akademických svobod / lidských práv, o etickém kodexu a vědecké integritě, o programu rozvoje aplikací a komercializace, Strategii AV21 a hodnocení pracovišť.

V květnu se také konalo slavnostní zahájení při příležitosti otevření prvních tří center Dioscuri v ČR. Dvě vznikla ve Fyzikálním ústavu AV ČR, jedno na Masarykově univerzitě v Brně.

V červnu 2024 se ve vile Lanna konala tradiční recepce Academic Prague za účasti členů Akademické a Vědecké rady, zástupců zahraničních diplomatických sborů, představitelů vysokých škol a dalších významných hostů.

V říjnu 2024 AV ČR uspořádala ve vile Lanna každoroční setkání akademií věd zemí V4. Tématy setkání byla mimo jiné ženy ve vědě, bezpečnost v mezinárodním výzkumu, transfer znalostí a jak k němu přistupovat a reforma hodnocení výzkumu. Kristýna Kaucká z Masarykova ústavu a Archivu AV ČR zde převzala ocenění Young Researcher Award (YRA).

AV ČR se průběžně snažila o zahajovat a prohlubovat spolupráci se zahraničními partnery – Eva Zažímalová jako předsedkyně AV ČR přijala v květnu 2024 zástupce indického velvyslance Abhijita Chakraborty a japonského velvyslance Kansuke Nagaoky. V říjnu 2024 navštívili AV ČR představitelé tchajwanského Industrial Technology Research Institute (ITRI), který spolupracuje s Ústavem termomechaniky AV ČR a s Fyzikálním ústavem AV ČR. Zástupci AV ČR se rovněž setkali s Yoichirem Matsumotem, poradcem ministryně zahraničních věcí Japonska pro vědu a technologie, a prezidentem Tokyo University of Science, a zúčastnili se pracovního setkání s představiteli slovenského Ministerstva školství, výzkumu, vývoje a mládeže.

Členové vedení AV ČR uskutečnili také několik významných zahraničních cest – připojili se například k prezidentské delegaci do Jordánska (květen 2024), k senátní delegaci do Zambie (duben 2024) a na Tchaj-wan (červen 2024). AV ČR rovněž vyslala své zástupce na sympozium Human Rights and Academic Freedom v Berlíně (březen 2024), které organizovala německá Leopoldina a Norská akademie věd, na mezinárodní vědeckou konferenci Building bridges for the next generations v Drážďanech (květen 2024) a na konferenci na téma Research security, která se konala v Londýně za účasti UK Science and Innovation Network a britského velvyslanectví v Praze (říjen 2024).

EXPO 2025

Projednávala se i možnost zapojení AV ČR do programu českého pavilonu na mezinárodní výstavě **EXPO 2025**, která se uskuteční od 13. dubna do 13. října 2025

v Ósace v Japonsku. Český pavilon bude pojat jako skleněná spirála, v níž bude zakomponována aula pro cca 200 osob, salonek pro asi 50 osob a rozlehlá česká restaurace. V pavilonu není možné dle pravidel organizačního týmu vystavovat exponáty. Akademická rada rozhodla, že se AV ČR s ohledem k pojetí českého pavilonu, které neodpovídá potřebám AV ČR pro její kvalitní prezentaci a navazování či prohlubování vztahů s novými či stávajícími partnery, výstavy EXPO 2025 nezúčastní.

V. Mediální, popularizační a vzdělávací činnost

V uplynulém období pracovala Akademická rada AV ČR ve spolupráci s Divizí vnějších vztahů Střediska společných činností AV ČR na systematickém zlepšování pozitivního obrazu Akademie věd ČR a jejích pracovišť jak u veřejnosti, tak i decizní sféry. Zasedání Kolegia popularizátorů a pracovníků PR, pracovní skupiny Rady pro akademická média a popularizaci AV ČR, v němž jsou zastoupena všechna pracoviště AV ČR, se konalo dne 15. října 2024.

Jedním z klíčových prvků komunikační strategie Akademie věd ČR zůstává spolupráce s médii veřejné služby (Česká televize, Český rozhlas, Česká tisková kancelář). Akademie věd ČR je ve výzkumu službou veřejnosti a média veřejné služby jsou proto jejím přirozeným mediálním partnerem.

Celkově bylo v období od 16. dubna do 3. října 2024 ve sledovaných mediálních zdrojích zaznamenáno 12 891 příspěvků s heslem AV ČR a jeho podobami, z toho 327 v České televizi, 1643 v Českém rozhlase a 380 ve zpravodajství ČTK. Dle společnosti NewtonMedia se heslo Akademie věd ČR objevovalo ve sledovaných médiích každý měsíc průměrně 2343×. Naprostá většina informací o AV ČR měla pozitivní vyznění.

Aktivity AV ČR v médiích

Pozornost médií vyvolala Akademie věd ČR zejména v souvislosti s Veletrhem vědy AV ČR: média na veletrh hojně upozorňovala – opakovaně se mu věnovala Česká televize, Český rozhlas, celostátní tisk (Blesk, MF DNES, Deník, Právo aj.) a servery s velkým dosahem (Novinky.cz) včetně vyhledávačů akcí pro rodiny s dětmi (Kudy z nudy). Dosah měl Veletrh vědy AV ČR i na sociálních sítích, aktivně o něm referovali externí vystavovatelé.

Širokou mediální odezvu mělo jmenování čelného českého parazitologa Julia Lukeše z Biologického centra AV ČR do Národní akademie věd USA, která slouží kromě jiného jako poradní orgán vlády USA v otázkách vědy a techniky.

Mediálně vděčným tématem se stalo otevření nové laboratoře pro testování přípravy radionuklidu aktinium-225 v Ústavu jaderné fyziky AV ČR v Řeži. Symbolickou pásku u vstupu do prostor horkých komor přestříhli mimo jiné předseda vlády ČR Petr Fiala a předsedkyně AV ČR Eva Zažímalová.

Novináře zaujalo také udílení Prémie Otto Wichterleho dvaceti mladým vědeckým talentům v prostorách dvorany Knihovny Akademie věd ČR.

Pozornost médií směřovala rovněž k LXIII. zasedání Akademického sněmu – zejména k možnému navýšení rozpočtu a postupu příprav nového zákona o vědě, výzkumu a inovacích a transferu znalostí.

Zaměřeno na výzkum: mediální komunikace pracovišť AV ČR

Vědci a vědkyně z jednotlivých pracovišť AV ČR se prostřednictvím médií pravidelně vyjadřují k nejrůznějším aktuálním událostem. Například vlnu tropických veder, zemědělského sucha, ale v nedávné době i ničivých povodní vysvětloval mimo jiné tým z Ústavu výzkumu globální změny AV ČR (CzechGlobe) a také z Ústavu fyziky atmosféry AV ČR. Unikátní astronomické jevy, jako jsou zatmění Slunce, polární záře viditelná z území České republiky anebo roj Perseid, popisovali zejména vědci z Astronomického ústavu AV ČR.

Komunikace AV ČR s veřejností se odvíjí také prostřednictvím tiskových zpráv – v průměru vycházely, a to včetně letních měsíců, čtyři tiskové zprávy každý týden.

Se silným ohlasem médií se tradičně setkávají zprávy obou Archeologických ústavů AV ČR: v tomto období zazářila například tisková zpráva Archeologického ústavu AV ČR, Praha, o nečekaném nález 2 000 středověkých denárů na Kutnohorsku, zpráva o aplikaci, která zájemce provede skrytými místy Pražského hradu, nebo oznámení, že začala dostavba chybějící části Pražského okruhu (archeologický výzkum vedou pracovníci pražského pracoviště). Novináře též zaujala informace o výročí 100 let zahájení badatelského výzkumu na Vyšehradě. Výraznou odezvu zaznamenala i letos akce Archeologické léto anebo římsko-barbarský festival *Germania subacta* pořádaný Archeologickým ústavem AV ČR, Brno, na němž byla k vidění i další vědecká atrakce letních měsíců: umístění unikátní repliky římské veslice na přehradě Nové mlýny coby součást programu Návštěvnického centra Mušov.

Výraznou mediální stopu zanechala zpráva o otevření laboratoře s biologickým zabezpečením BSL3 umožňující bezpečnou práci s vysoce infekčními viry a bakteriemi v BIOCEV. Úspěšná byla i informace Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR o zahájení činnosti pobočky tohoto pracoviště v USA a také zpráva o novém translačním centru Pharmtheon spojujícím vědu a její komerční využití.

Pozornost vzbudila společná tisková zpráva vědců Ústavu molekulární genetiky AV ČR, Mikrobiologického ústavu AV ČR a lékařů Fakultní Thomayerovy nemocnice o plánované studii černého kašle, která má pomoci připravit účinnější vakcínu proti této nemoci. Zájem veřejnosti podnítila také dvojice tiskových zpráv Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR: o nové molekule snižující chuť k jídlu a zároveň chránící mozek před Alzheimerovou chorobou a také o kontrastní látce, která by mohla přispět k včasnému odhalení skrytých nemocí.

Mediálně vděčné jsou novinky ze světa biologie: velkou odezvu měla tisková zpráva Biologického centra AV ČR o instalaci umělých hnízd pro candáty na jezeře Lipno anebo informace o nově objevené houbě rodu *Aspergillus*, již vědci pojmenovali po českém mykologovi Vítu Hubkovi z Mikrobiologického ústavu AV ČR *Aspergillus hubkae*.

Média zaujala informace o unikátní technologii, kterou k opravě dlažby kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře použili vědci z Ústavu struktury a mechaniky hornin AV ČR.

Novináři hojně pracovali s tiskovou zprávou o struktuře chromozomu, kterou pomocí revoluční metody zobrazili v nativním stavu vědci Ústavu přístrojové techniky AV ČR ve spolupráci s týmem Ústavu experimentální botaniky AV ČR.

V hledáčku médií se v tomto období ocitla Akademie věd též v souvislosti s nově otevřenou výstavou *Cesta do historie*, kterou v Galerii Věda a umění představily

Archeologický ústav AV ČR, Praha, Historický ústav AV ČR a Středisko společných činností AV ČR.

Akademická periodika, podcast Akademie věd, interní newsletter A / Z Akademie

V uplynulém období vyšla tři čísla čtvrtletníku *A / Magazín* – hlavním tématem červnového vydání bylo retro (*A 2/2024*), zářijové se zaměřilo na světlo (*A 3/2024*) a prosincové na vůně (*A 4/2024*). Dále vyšla dvě čísla popularizačního časopisu *A / Easy* – hlavním tématem květnového vydání byla magie (*A / Easy 1/2024*), říjnové číslo pojednávalo o penězích (*A / Easy 2/2024*).

Aktuality z dění v Akademii věd ČR a na jejich pracovištích popularizovaly nejen hlavní webové stránky www.avcr.cz, ale i sociální sítě (Facebook, X, Instagram, LinkedIn).

Odbor akademických médií mj. připravuje Podcast Akademie věd. Nové epizody se zveřejňují na tradičních podcastových platformách Anchor, Google Podcasts, Apple Podcasts či Spotify.

V letošním roce AV ČR zabodovala v prestižní soutěži Fenix Awards, která oceňuje nejlepší počiny v oblasti komunikace a marketingu. *A / Magazín* získal první místo v kategorii tištěných magazínů pro zákazníky (B2C), v kategorii Značkový podcast obsadil Podcast Akademie věd třetí místo a profil AV ČR na LinkedIn získal rovněž třetí místo v oborové kategorii Akademická sféra.

V populární soutěži komunikačních projektů Zlatý středník získal *A / Magazín* druhé místo v kategorii Externí tištěný časopis a noviny; Podcast Akademie věd se umístil na třetím místě v kategorii Podcast.

Interní komunikaci a informovanost zaměstnanců z pracovišť Akademie věd ČR zajišťoval newsletter *A / Z Akademie* na webu AV ČR v sekci O nás. Ve sledovaném období od jarního zasedání AS bylo rozesláno 12 čísel, která informovala o aktuálním dění.

Veřejnost se o popularizačních aktivitách Akademie věd dozvíдалa prostřednictvím newsletteru s názvem Aktuálně ze světa české vědy. Ve sledovaném období byla připravena čtyři čísla (z toho dva speciály k Veletrhu vědy a festivalu Týden Akademie věd).

Krátká videa pro novináře i na síti AV ČR

Akademie věd ČR pokračovala v nastolování vlastních témat také pomocí krátkých videí s vyjádřením vědce k aktuálnímu tématu. Videá o délce asi dvě minuty slouží jako příspěvek na sociální síti i (v rozšířené podobě okolo 12 minut) jako podklad pro novináře. Redakce je buď přímo využijí ve svém vysílání, vydání apod., nebo s respondentem připraví vlastní text, videopořad aj. V tomto období byly připraveny dvě desítky takových videí.

Některá videa doplňovala a rozvíjela informace z tiskových zpráv (např. témata, co zahrnuje archeologický výzkum ARÚ, Praha, před zahájením dostavby Pražského okruhu nebo co bude zahrnovat studie SOÚ o vlivu školního prostředí na chování a postoje žáků). Další reagovala na aktuální dění ve společnosti (např. videorozhovor o historii olympijských her, negativním vlivu sportovních klání na psychiku – v době LOH v Paříži) anebo aktivity AV ČR (rozhovor s prof. Anne Andrews při příležitosti její veřejné přednášky v budově AV ČR na Národní).

Mimořádný úspěch na sítích AV ČR zaznamenal rozhovor s Lucií Bačákovou z Fyziologického ústavu AV ČR o implantátech a jejich vlivu na lidské zdraví. Počet přehrání dosáhl 450 000.

Expertní stanoviska AVex

Akademická rada AV ČR v uvedeném období schválila dvě expertní stanoviska. AVex nazvaný *Archeologické dědictví v 21. století. Nutnost nové legislativní ochrany* (2/2024) upozorňuje na hlavní problémy více než 30 let starého, dosud platného památkového zákona a navrhuje reálná a účelná zlepšení stávajícího stavu a nové možnosti ochrany archeologických nálezů. Avex s názvem *Neuniverzitní výzkum. Integrální součást špičkové světové vědy* (3/2024) byl vydán u příležitosti 240. výročí založení Královské české společnosti nauk v roce 1784 a připomíná klíčové postavení a roli neuniverzitního výzkumu v zahraničí i v České republice. Představuje, jak je neuniverzitní výzkum organizován ve vybraných evropských i zámořských institucích podobných Akademii věd ČR, včetně jejich zaměření i rozpočtu.

Schválena je také anotace AVex na téma *Přírodě blízká rekultivace dolů a lomů*. Zpracovává jej Ústav půdní biologie a biogeochemie Biologického centra AV ČR.

Věda fotogenická

Záměrem projektu je pořádání fotografické soutěže pro zaměstnance Akademie věd ČR a jejich pracovišť. Letošní, jedenáctý ročník soutěže realizovalo tradičně Středisko společných činností AV ČR ve spolupráci s Fórem Věda žije! Odborná porota vybrala z hlavní kategorie fotografie do reprezentativního kalendáře a kromě prvních tří míst ocenila i další tři fotografie za I., II. a III. vědní oblast. Zároveň byly oceněny snímky z vedlejší kategorie *Věda mezigenerační* a ze speciální kategorie *Analogová fotografie*. Online hlasování na *Facebooku AV ČR* se mohla opět zúčastnit veřejnost, která vybrala nejlepší snímek z fotografií, jež postoupily do semifinále. Porota dále vybrala celkem 38 snímků na výstavu Věda fotogenická 2024. Výstava je instalována od prosince 2024 do ledna 2025 v Galerii Věda a umění v budově AV ČR na Národní. Pro velký ohlas Vědy fotogenické byl v říjnu 2024 vystaven výběr snímků z předchozích ročníků Vědy fotogenické také ve dvoraně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Výstavy v Galerii Věda a umění

V Galerii Věda a umění na Národní v Praze byla od 6. března do 14. června 2024 otevřena výstava *Tajemství květního vývoje pod drobnohledem*. Expozice představila záběry vývoje květů samčích a samičích rostlin v nezralém a plně otevřeném stavu. Vědci a vědkyně je pořídili s využitím světově unikátního prototypu pokročilého environmentálního rastrovacího elektronového mikroskopu, který po mnoha letech výzkumu realizovali vědci z Ústavu přístrojové techniky AV ČR v Brně. Výstava vznikla ve spolupráci s Biofyzikálním ústavem AV ČR a Ústavem přístrojové techniky AV ČR. Výstava *Fascinující svět zvířat* se konala od 1. července do 16. srpna 2024. Fotografie vědců a vědkyň z Ústavu biologie obratlovců AV ČR byly na konci roku 2023 jednou z připomínek 70. výročí založení ústavu a věnovaly se aktuálním výzkumným tématům, kterými se badatelé v ústavu zabývají.

Výstava *Cesta do historie* byla zpřístupněna od 12. září do 10. listopadu 2024 v Galerii Věda a umění. Představila moderní historickou vědu a její výstupy za použití současných technologií. Za pomoci mobilní aplikace zde byly k vidění 3D modely, rekonstrukce a vizualizace, které pomáhaly vytvořit vědecké týmy AV ČR. Výstava vznikla ve spolupráci Historického ústavu AV ČR a Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

Nové díly Nezkreslené vědy

Animovaný vzdělávací cyklus se těší velké oblibě. Jeho popularita stále roste a k dnešnímu dni dosáhla série na YouTube cca 10 milionů zhlédnutí. Projekt, který vzniká ve spolupráci s českými vědci a odborníky, si klade za cíl přiblížit vědu laické veřejnosti zábavnou, ale přitom přesnou formou.

Cyklus *Nezkreslená věda* nabízí krátká animovaná videa na různorodá témata z vědeckého světa – od fyziky a chemie přes biologii až po společenské vědy. V každé řadě diváci najdou fascinující epizody, které se věnují aktuálním vědeckým otázkám i základním principům fungování světa. Například v deváté řadě, která běží v roce 2024, se věnuje tématům jako kritické myšlení či fotovoltaika, ale zaměřují se i na další témata.

Díky kombinaci vizuálně atraktivní animace a srozumitelného výkladu si *Nezkreslená věda* získala přízeň jak u mladých studentů, tak u dospělých diváků. Jednotlivé epizody jsou opatřeny českými i anglickými titulky, což zajišťuje přístupnost i pro zahraniční publikum a neslyšící.

Audiovizuální tvorba

K popularizaci vědy kontinuálně přispívá audiovizuální tvorba AV ČR – a to od natáčení videí pro sociální sítě přes medailonky, reportáže až po tvorbu dokumentárních filmů.

Pokračovala spolupráce s Ústavem pro hydrodynamiku AV ČR na dokumentárním cyklu *Voda pro život*. V březnu se konala v Kině Evald projekce dílu o pitné vodě pro vedení AV ČR a v dubnu premiéra na Academia Film Olomouc. Dotočen je další díl o vodě v krajině.

Ve spolupráci s Ústavem státu a práva AV ČR vznikl cyklus edukačních videí o právech pacienta.

Novým projekt, který se dokončuje, se jmenuje *Město jako laboratoř změny* a vzniká ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR. Spadá pod Strategii AV21 a poukazuje na odolnost měst v kritických situacích (povodně, požáry atp.).

Starší dokumenty *Tiché hrozby* a *Pohyby* lze i nadále zhlédnout v i-vysílání České televize. *Tiché hrozby* jsou reprízovány také na TV Noe.

Pokračuje též výroba videí pro YT kanál *Zvěd*, který popularizuje vědu zejména pro mládež. Nové díly se věnují poznatkům kognitivních věd v lidském uvažování, rozhodování a vytváření úsudku.

Ve spolupráci s ČT :D vznikla třetí série TV pořadu *Zvěd pro děti*. Všechny série jsou k dispozici v i-vysílání. Připravuje se také televizní projekt krátkých videí *Zvěd na doma*, který by měl dětem hravou formou přiblížit vědu na základě pokusů, jež si mohou vyzkoušet doma.

Veletrh vědy

Veletrh vědy je jedinou akcí svého druhu, kde se na jednom místě představují pracoviště Akademie věd ČR. Unikátní formát umožňuje veřejnosti získat komplexní přehled o spektru vědeckých oborů, ve kterých Akademie věd působí – od přírodních a technických věd až po humanitní a společenské vědy. Díky tomu mohou návštěvníci poznat výsledky výzkumu v přístupné a interaktivní formě a zástupci AV ČR mají prostor prezentovat své výzkumné aktivity a úspěchy.

Veletrh vědy 2024 se letos uskutečnil od 30. května do 1. června v PVA EXPO PRAHA v Letňanech a přilákal rekordních 58 tisíc návštěvníků. Do akce se zapojilo

47 pracovišť Akademie věd ČR, což je jejich nejvyšší počet v historii veletrhu, dále české a slovenské vysoké školy, science centra a inovační firmy. K největším atrakcím patřily improvizované laboratoře a interaktivní exponáty, kde si návštěvníci mohli vyzkoušet experimenty motivující k vědeckému bádání. Vystavena byla i jedna z nejsilnějších laserových jednotek, L4-Aton. Historický ústav AV ČR přiblížil návštěvníkům životní dráhu Elišky Junkové, jedné z nejslavnějších automobilových závodnic Československa, a její vliv na automobilový sport.

Filosofický ústav AV ČR zaujal interaktivním projektem Labyrintem světa, který návštěvníkům nabídl filozofický pohled na život a smysl existence. Ústav fyziky plazmatu AV ČR se zaměřil na budoucnost energetiky s důrazem na jadernou fúzi jako možný zdroj čisté energie. Tyto expozice poskytly hlubší vhled do vědeckých oborů prostřednictvím interaktivních ukázek a diskusí.

Přednášky v multimediálním sále zahrnovaly témata jako umělá inteligence a lidský mozek, kterých se zúčastnili přední vědci z pracovišť AV ČR. Diskutovalo se také o slovanství a jeho vztahu k české kultuře či o výzvách života ve městech.

Science Point nabízel atraktivní vědecké diskuse z programu Strategie AV21, například o osídlení Marsu, světelném znečištění či pokrocích v oblasti genové terapie. Zde se také živě nahrávaly populární podcasty, včetně Podcastu Akademie věd a CHEmic.

Týden Akademie věd

Čtvrtý ročník festivalu Týden Akademie věd se uskutečnil ve dnech 4. až 10. listopadu 2024. Ústřední téma tvořily programy Strategie AV21 s mottem „Špičkový výzkum ve veřejném zájmu“. Vědci a vědkyně představili aktuální výsledky české vědy prostřednictvím dnů otevřených dveří na pracovištích AV ČR a přednáškového cyklu v budově na Národní. Organizátoři zařadili do programu na Národní v souvislosti s jubilejním, 20. ročníkem Otevřené vědy i studentskou vědeckou konferenci.

Otevřená věda – studentské vědecké stáže 2024

Stáže Otevřené vědy pro středoškolské studenty a studentky v laboratořích AV ČR a pod vedením vědeckých pracovníků a pracovníc jsou zcela jedinečnou aktivitou. Skutečnost, že studenti a studentky mají možnost seznámit se s vědeckým prostředím, poznat přední výzkumná pracoviště a prohloubit svůj zájem o konkrétní vědní obory, je významným motivačním faktorem pro další studium.

O účast v novém ročníku stáží Otevřené vědy na rok 2024 projevilo zájem 819 středoškolaček a středoškoláků z celé ČR, registrováno bylo celkem 1483 přihlášek. Nejvyhledávanějšími obory byly lékařské vědy, psychologie, biochemie, chemie a fyzika. Nejvíce zaujala stáž „Expres a funkce nikotinových receptorů in vitro a in vivo“, která probíhá ve Fyziologickém ústavu AV ČR pod vedením Heleny Janíčkové – přihlásilo se na ni 77 studentů.

V letošním roce se na 37 pracovištích Akademie věd ČR koná celkem 117 stáží pod vedením 112 odborných lektorů a lektorek. Příležitost získat odbornou praxi, napsat si vlastní výzkumný projekt a vyzkoušet vědeckou realitu dostalo po pečlivém výběru 214 studentek a studentů středních škol. Stážisté a stážistky poté prezentovali výsledky své celoroční práce na závěrečné studentské konferenci, která se konala od 7. do 8. listopadu 2024 v sálech AV ČR na Národní.

Wichterleho kemp

Ve dnech 28. až 30. srpna 2024 se v Konferenčním centru zámku Nové Hrady setkaly vědecké talenty na Wichterleho kempu. Třídenní akce, která spojuje laureáty Prémie Otto Wichterleho, vytváří prostor pro sdílení zkušeností, prezentaci výzkumů a navázání nových kontaktů. Účastníci se nejen vzájemně inspirují, ale také čerpají nové poznatky na seminářích. Letošního ročníku se zúčastnilo devět z dvaceti oceněných vědců. Součástí programu tvořily prezentace výzkumných prací oceněných, workshop zaměřený na zvládání stresu a udržení životní rovnováhy a seminář na téma vedení a řízení lidí. Součástí projektu bylo také školení mediálního vystupování. Veškeré aktivity umožnily vytvořit nové vazby mezi mladými oceněnými vědci a přinesly jim znalosti a dovednosti využitelné pro jejich práci a prezentaci jejich výzkumu.

Jedu vědu

Popularizační projekt navázal na sérii přednášek z předchozího roku. Projekt spočívá v realizaci série prezenčních výjezdů mladých vědců z I., II. a III. vědní oblasti na střední školy a gymnázia po celé České republice či jejich online vstupy do vyučujících hodin. Vědci a vědkyně nabízejí středoškolákům nový pohled na učivo prostřednictvím krátkých a netradičně pojatých přednášek. Studentům zároveň prezentují i vlastní profesní cestu, která je přivedla až k jejich aktuálnímu vědeckému bádání a nynějšímu zaměstnavateli, Akademii věd ČR. Cílem je zpřístupnit současnou vědu a výzkum mladým lidem, aby se inspirovali k vědecké kariéře.

Škola českého jazyka a literatury pro pedagogy

Populárním vzdělávacím kurzem AV ČR pro učitelskou veřejnost je Škola českého jazyka a literatury pro pedagogy. Letošní, dvanáctý ročník se uskutečnil ve dnech 30. září až 2. října 2024 v Praze a zúčastnilo se ho 56 češtinářů a češtinářek ze základních a především středních škol. Akci pořádají tři pracoviště Akademie věd ČR – Ústav pro jazyk český, Ústav pro českou literaturu a Středisko společných činností. Program zahrnoval přednášky o současných jazykových trendech, jako jsou například anglicismy v češtině a jejich zvuková adaptace, nebo o německo-slovanském jazykovém kontaktu. Účastníci se dozvěděli více o přejímání slov mezi jazyky, o vzniku nových toponym a mimo jiné i o vývoji literární kritiky. Součástí programu byla také diskuse s představiteli nakladatelství Academia o vydávání knih v průběhu minulého století až po současnost.

Management vědy

Cílem vzdělávacího programu Management vědy je kontinuální podpora ředitelek a ředitelů pracovišť Akademie věd ČR v jejich úkolu spravovat svá pracoviště, a přitom se orientovat v legislativním a ekonomickém prostředí. Setkání posluchačů tohoto kurzu se koná každoročně formou pěti dvoudenních setkání, konaných v konferenčních zařízeních Akademie věd. Do programu byla začleněna témata, která zahrnuje nejen osobnostní rozvoj manažerů, ale také legislativní aspekty a diskuse s inspirativními osobnostmi. Možnost vzdělávat se prostřednictvím kurzu Management vědy aktuálně využívá většina ředitelek a ředitelů pracovišť, kteří jej hodnotí jako nanejvýš přínosný.

VI. Finanční, organizační a kontrolní činnost v AV ČR

Finanční záležitosti

Akademická rada průběžně posuzovala a schvalovala přidělování dotací na pracoviště AV ČR a operativně reagovala na jejich nové potřeby (např. úpravou seznamu SINFRA). V souvislosti s poskytováním dotací byly navrženy změny v nastavení kompetencí a procesů za účelem elektronizace těchto postupů a ke snížení byrokratické zátěže pracovišť.

Dne 8. října 2024 byl spuštěn nový web Ekonomického portálu určeného zaměstnancům technicko-hospodářské správy pracovišť AV ČR, zejména účetním, projektovým manažerům, nositelům grantů, příjemcům dotace a vedoucím THS.

Organizační záležitosti

Vzhledem ke končícím mandátům předsedů, místopředsedů a členů **dozorčích rad (DR)** se Akademická rada průběžně věnovala volbě členů do těchto orgánů. Členové DR se obměnili či prodloužili svůj mandát v těchto pracovištích AV ČR: ve Fyzikálním ústavu, Geologickém ústavu, Matematickém ústavu, Ústavu informatiky, Ústavu pro hydrodynamiku, Ústavu struktury a mechaniky hornin, Ústavu teorie informace a automatizace, Ústavu teoretické a aplikované mechaniky, Ústavu termomechaniky, Botanickém ústavu, Ústavu organické chemie a biochemie, v Psychologickém ústavu a ve Slovanském ústavu.

V návaznosti na novelu zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, účinnou od 1. ledna 2024 byly schváleny nové jednací řády všech DR pracovišť AV ČR.

Novelizace zákona č. 341/2005 Sb. měla dopad i na proces výběru **ředitelů pracovišť AV ČR**, kdy nově ustavuje Akademická rada nejdříve na základě návrhu Rady pracoviště výběrovou komisi pro obsazení funkce ředitele a po ukončení výběrového řízení a po splnění všech dalších náležitostí projednává návrh na jmenování příslušného ředitele. Akademická rada doporučila jmenování:

- doc. Dr. Ing. Miroslava Rozložníka, DSc., ředitelem Matematického ústavu AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období od 1. května 2024 do 30. dubna 2029,
- prof. Mgr. et Mgr. Josefa Bryji, Ph.D., ředitelem Ústavu biologie obratlovců AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období od 15. června 2024 do 14. června 2029.

Dále byly ustaveny výběrové komise pro obsazení funkce ředitele Ústavu fyziky plazmatu AV ČR a ředitele Biotechnologického ústavu AV ČR, výběrová řízení zatím probíhají.

Na základě doporučení Komise Českého historického ústavu v Římě a návrhu smluvních stran jmenovala Akademická rada Tomáše Černušáka ředitelem Českého historického ústavu v Římě s účinností od 1. ledna 2025 do 31. prosince 2028 a rovněž jmenovala novou Komisi Českého historického ústavu v Římě s účinností od 1. listopadu 2024 do 31. října 2028.

Pomocné orgány Akademické rady

V uplynulém období se obměnili předsedové, místopředsedové, členové řady pomocných orgánů Akademické rady – v Kolegiu popularizátorů a pracovníků PR, v Komisi pro rovné příležitosti, v Komisi pro životní prostředí AV ČR, v Radě pro spolupráci s podnikatelskou a aplikační sférou a v Radě pro zahraniční styky AV ČR. Přehled aktuálního složení pomocných orgánů AV ČR je k dispozici na [webu AV ČR](#).

Vznikly i dva nové pomocné orgány Akademické rady a byly schváleny jejich statuty:

- Koordinační rada hodnocení (KRH), jejíž úlohou bude především dohlížet na průběh a dodržování principů hodnocení výzkumné a odborné činnosti výzkumně orientovaných a výzkumně-infrastrukturních pracovišť AV ČR za období 2020–2024,
- Komise Akademické prémie (KAP), která je ustavena za účelem posuzování návrhů na udělení Akademické prémie.

Nově došlo k rozšíření působnosti Komise pro posouzení specializovaných veřejných databází a s tím související změně názvu na Komise pro posouzení specializovaných veřejných databází a map.

Archeologická evaluační komise AV ČR (AEK) se ve své činnosti zabývala analýzou plnění/neplnění závazků oprávněných organizací plynoucích z dohod o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů uzavřených podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, a podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Na základě žádostí Ministerstva kultury ČR nebo žádostí oprávněných organizací se AEK vyjadřovala k žádostem o povolení k provádění archeologických výzkumů nebo prodloužení platnosti dohody dotčených oprávněných organizací. Od dubna 2024 uzavřela AV ČR tři dohody o provádění archeologických výzkumů, a to s těmito oprávněnými organizacemi: Českou společností archeologickou, o. p. s., Ústavem archeologické památkové péče Brno, v. v. i., a Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích.

Na návrh **Bytové komise AV ČR** se průběžně schvalovalo přidělení, prodloužení a ukončení nájmu dohodou startovacích a standardních bytů. V období, které je předmětem této zprávy, se uskutečnila tři zasedání Bytové komise, na kterých bylo projednáno 10 žádostí o přidělení standardních bytů, osm žádostí o přidělení startovacích bytů a tři žádosti o přidělení bytu ve zvláštním režimu, a sice v „Programu perspektivních lidských zdrojů“.

Komise pro životní prostředí AV ČR (KŽP) v červnu 2024 uspořádala seminář s názvem „Novela lesního zákona – promarněná příležitost, nebo cesta správným směrem?“, kde byla představena novela připravovaného zákona. V říjnu 2024 se uskutečnil seminář nazvaný „Environmentální dopady války na Ukrajině“ zabývající se možnostmi obnovy a ekologické rehabilitace postižených oblastí a prostředky, které k řešení nabízí právo.

Z podnětu **Majetkové komise AV ČR** projednávala Akademická rada žádosti pracovišť předkládané AV ČR jako zřizovateli za účelem udělení předchozích souhlasů v souvislosti s nakládáním s majetkem pracovišť ve smyslu zákona o veřejných výzkumných institucích. Šlo zejména o nákupy vědeckých přístrojů a zařízení pro účely hlavní činnosti pracovišť, nejčastěji nákupy pro potřebu I. vědní oblasti. Rovněž se řešilo uzavření smluv o zřízení služebností (zejména energetické a telekomunikační

sítě), včetně smluv o smlouvách budoucích, pořízení dalších komponentů pro projekt COMPASS-U Tokamak.

Na červnovém zasedání byla Majetková komise informována Ústavem pro jazyk český AV ČR o průběhu veřejné zakázky, jejímž předmětem byl výběr zpracovatele projektové dokumentace a poskytovatele inženýrských činností a autorského dozoru pro kompletní rekonstrukci objektu Washingtonova 1569/21. Akademická rada následně vyslovila souhlas s uzavřením smlouvy na vytvoření projektové dokumentace, výkon inženýrské činnosti a autorského dozoru tohoto projektu.

Akademická rada na doporučení Majetkové komise schválila také úpravu finančního portfolia Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR (ÚOCHB) a souhlasila s uzavřením dvou nových smluv o správě vlastního majetku ve formě definovaného portfolia ústavu.

U probíhající rekonstrukce objektu Hybernská se projednávalo několik dodatků ke smlouvě o dílo. Všechny dodatky byly uzavírány z důvodu získání dalších finančních zdrojů mimo AV ČR pro jednotlivé části rekonstrukce (např. oprava a restaurace fasád; okna, retenční nádrž, zateplení střechy objektů E, F a G), čímž došlo k návazné změně dříve schváleného harmonogramu úhrad jednotlivých etap rekonstrukce.

Archeologický ústav AV ČR, Brno, předložil k projednání záměr prodeje souboru nemovitostí – historické budovy včetně pozemků, jejichž je součástí, v obci Dolní Věstonice, a to z důvodu nevyhovujícího technického stavu, energetické náročnosti a nízké praktické využitelnosti objektu pro pracoviště.

Ústav fyziky plazmatu AV ČR předložil k projednání záměr prodeje historických budov včetně pozemků, jejichž jsou součástí, v obci Turnov, kde provozuje detašované pracoviště, z důvodu výstavby nového centra TOPTec.

Připravuje se také založení spin-off společností za účelem komercializace výsledků výzkumné činnosti pracovišť AV ČR: (1) v oblasti vývoje a konstrukce trysek generujících vysokotlaké vodní paprsky Ústavu geoniky AV ČR, (2) v oblasti navrhování a sestrojování vysoce specializovaných spektroskopických a hmotnostně spektrometrických přístrojů Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, kde by mělo jít o zaměstnanecký spin-off bez obchodního podílu pracoviště, (3) v oblasti zpracování neurologických dat za účelem vytvoření nástroje pro jejich efektivní organizaci a snadnou spolupráci týmů nad rozsáhlými daty Ústavu přístrojové techniky AV ČR.

Komise pro informační technologie AV ČR navrhovala využít investiční prostředky v roce 2024 stejně jako v předcházejícím roce prioritně na rozšiřování a modernizaci infrastruktury sítě AV ČR a její zabezpečení. Tento trend lze očekávat i v následujícím roce s tím, že metody na zabezpečení síťové infrastruktury budou rozšířeny o požadavky plynoucí ze směrnice Evropské unie NIS2. Většina pracovišť AV ČR již byla zařazena do infrastruktury eduID (aplikace počítačových sítí) umožňující využívání řady síťových služeb poskytovaných nejen sdružením CESNET, ale i jinými organizacemi (knihovny, nakladatelství, výpočetní centra atd.). Jako nejžádanější se aktuálně jeví služba poskytování serverových a osobních certifikátů. Systém eduID je také těsně vázán na ekonomický informační systém, KIT proto bude provoz a další rozvoj infrastruktury eduID podporovat. V oblasti vzdělávání se počítá s organizováním odborných a vzdělávacích akcí pro pracovníky IT. Nadále bude podporována i činnost bezpečnostního týmu CAS-CSIRT.

Komise pro energetiku AV ČR se zabývala tématem dodávky vnitřních částí pro moderní reaktor EPR a řadou dalších technických témat. Týkaly se konstrukce vnitřní šachty reaktorové nádoby včetně distributoru toku, těžkého reflektoru pro obracení neutronového toku a horní vnitřní části tlakové nádoby napojené na parogenerátor a kompenzátor objemu, pohonu regulačních tyčí a ionizačních kanálků. Zaměřila se též na téma zapojení českých firem do evropského jaderného průmyslu v souvislosti s produkcí malých modulárních a školních reaktorů.

Rada pro kosmické aktivity AV ČR se věnovala informacím o projektu PROMISE, simulované tréninkové kosmické misi k Měsíci, s účastí českého astronauta ESA v záloze Aleše Svobody. Dále se zabírala informacemi o probíhajícím programu Strategie AV21 Vesmír pro lidstvo, o odborných i popularizačních aktivitách (například workshop s vědeckou ředitelkou ESA Carole Mundell).

Rada pro nákladné přístroje AV ČR (RpNP) posoudila a doporučila k financování žádosti o podporu pěti nákladných přístrojů. Zároveň budou financovány nákladné přístroje schválené již v předchozím období. Celkový objem požadovaných finančních prostředků na rok 2025, včetně třech příspěvků na nákladné přístroje přecházejících z minulých let, činí cca 127 tis. Kč.

Kontrolní činnost

V souvislosti s plánovanými veřejnosprávními kontrolami projednala Akademická rada výsledky kontroly hospodaření a přijala příslušná opatření k nápravě zjištěných nedostatků za rok 2023 ve vědeckých společnostech, v Ústavu chemických procesů AV ČR a v Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR.

Zkontrolovány byly také zprávy o použití prostředků dotace poskytnutých v jednotlivých oblastech vyhlášených výzev.

V návaznosti na interní audit Kanceláře AV ČR byla v roce 2023 zahájena mimořádná kontrola Střediska společných činností AV ČR, která byla ukončena v dubnu 2024. Ředitelé obou institucí následně navrhli seznam nápravných opatření – ta se průběžně plní. V souvislosti s opakovanými spornými vyjádřeními ohledně vertikální spolupráce obou institucí Akademická rada rozhodla, že Středisko společných činností AV ČR bude od roku 2025 financováno z prostředků na činnost v rámci infrastrukturních činností.

V průběhu roku 2024 se uskutečnil další interní audit AV ČR zaměřený na prověření účinnosti vnitřního kontrolního systému AV ČR (VKS) s bližším zaměřením na plnění povinností dle zákona o finanční kontrole. Nalezená pochybení nemohou ohrozit provozní a finanční cíle AV ČR a na jejich nápravě se aktivně pracuje.

Dne 13. listopadu 2024

Akademická rada AV ČR

Návrh usnesení Akademického sněmu

Akademický sněm

ve smyslu čl. 14 písm. e) Stanov Akademie věd ČR schvaluje (s připomínkami) předloženou Zprávu o činnosti Akademické rady AV ČR za období od LXIII. zasedání Akademického sněmu AV ČR.

Ceny AV ČR

Cena Akademie věd ČR za mimořádné výsledky výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, kterých bylo dosaženo při řešení výzkumných úkolů podporovaných AV ČR, byla udělena těmto autorům a autorským týmům (kategorie A):

- Ing. Miroslavu Kárnému, DrSc., navrženému Ústavem teorie informace a automatizace AV ČR, v. v. i., za vědecký výsledek: Obecná preskriptivní teorie dynamického rozhodování za neurčitosti a neúplné znalosti – s peněžitou odměnou 100 000 Kč;
- prof. PhDr. Janu Županičovi, Ph.D., navrženému Historickým ústavem AV ČR, v. v. i., za monografii: Habsburská šlechta. Proměna elit podunajské monarchie v dlouhém 19. století – s peněžitou odměnou 100 000 Kč.

Cena Akademie věd ČR pro mladé vědecké pracovníky za vynikající výsledky výzkumu, experimentálního vývoje a inovací dosažené při řešení výzkumných úkolů podporovaných AV ČR nejdéle do dovršení věku 35 let (kategorie B) byla udělena:

- MSc. Iris Sammarco, Ph.D., navržené Botanickým ústavem AV ČR, v. v. i., za vědecký výsledek: Prostředím indukovaná epigenetická variabilita je dědičná a umožňuje adaptaci rostlin na měnící se přírodní podmínky – s peněžitou odměnou 100 000 Kč;
- Mgr. Jaroslavu Bartíkovi, Ph.D., navrženému Archeologickým ústavem AV ČR, Brno, v. v. i., za vědecký výsledek: Pravěký exploatační a dílenský areál Brno – Stránská skála – s peněžitou odměnou 100 000 Kč;
- PhDr. Michaele Žákové, Ph.D., navržené Historickým ústavem AV ČR, v. v. i., za monografii: Chudé aristokratky? Strategie šlechticů k uchování společenského postavení v „dlouhém“ 19. století – s peněžitou odměnou 100 000 Kč.

Cena předsedkyně Akademie věd ČR za propagaci nebo popularizaci výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (kategorie C) byla udělena:

- doc. Ing. Slavomíru Entlerovi, Ph.D., navrženému Ústavem fyziky plazmatu AV ČR, v. v. i., s peněžitou odměnou 250 000 Kč.

Čestné medaile, pamětní medaile AV ČR a čestné oborové medaile

Čestné medaile, pamětní medaile AV ČR a čestné oborové medaile získaly tyto osobnosti:

Čestná medaile AV ČR „De scientia et humanitate optime meritis“

- prof. MUDr. Helena Tlaskalová-Hogenová, DrSc. (Mikrobiologický ústav AV ČR)
- prof. Ing. Jiří Drahoš, DrSc., dr. h. c. mult. (bývalý předseda AV ČR)
- prof. Ing. Milan Pospíšil, CSc. (Vysoká škola chemicko-technologická v Praze)
- prof. Peter Hänggi (University of Augsburg, Augsburg, Německo)
- prof. Allen M. Hermann (University of Colorado at Boulder, Boulder, USA)
- prof. John C. Mather (NASA Goddard Space Flight Center, Greenbelt, USA)
- RNDr. Alice Valkárová, DrSc. (Matematicko-fyzikální fakulta UK)
- RNDr. Václav Špička, CSc. (Matematicko-fyzikální fakulta UK)
- prof. RNDr. Julius Lukeš, CSc. (Biologické centrum AV ČR)

Čestné oborové medaile

Čestná oborová medaile Ernsta Macha za zásluhy ve fyzikálních vědách

- doc. RNDr. Oldřich Semerák, Ph.D., DSc. (Matematicko-fyzikální fakulta UK)

Čestná oborová medaile Jaroslava Heyrovského za zásluhy v chemických vědách

- RNDr. Petr Štěpánek, DrSc. (Ústav makromolekulární chemie AV ČR)
- prof. Ing. Ivo Šafařík, DrSc. (Biologické centrum AV ČR)

Čestná oborová medaile Gregora Johanna Mendela za zásluhy v biologických vědách

- prof. RNDr. Tomáš Herben, CSc. (Botanický ústav AV ČR)
- prof. RNDr. Josef Komenda, CSc., DSc. (Mikrobiologický ústav AV ČR)
- RNDr. Petr Kopáček, CSc. (Biologické centrum AV ČR)
- prof. RNDr. Jan Lepš, CSc. (Přírodovědecká fakulta Jihočeské univerzity a Biologické centrum AV ČR)
- prof. RNDr. Tomáš Scholz, CSc. (Biologické centrum AV ČR)
- prof. Kohji Maeda, Dr. (Kyoto Institute of Technology, Japonsko)
- RNDr. František Moravec, DrSc. (Biologické centrum AV ČR)

Čestná oborová medaile Josefa Dobrovského za zásluhy ve filologických a filosofických vědách

- prof. PhDr. Pavel Janoušek, CSc., DSc. (Ústav pro českou literaturu AV ČR)
- ao. Univ.-Prof. i.R. Dr. Johannes Reinhart (Universität Wien)

Čestná oborová medaile Františka Palackého za zásluhy v historických vědách

- ao. Univ.-Prof. DDr. i.R. Gerhard Ammerer (Universität Salzburg)
- prof. PhDr. Roman Holec, DrSc. (Historický ústav Slovenské akademie věd)
- Prof. Nancy Wingfield (Northern Illinois University)
- prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc. (Historický ústav Slovenské akademie věd)
- prof. PhDr. Jiří Pešek, CSc. (Fakulta humanitních studií UK)

Čestná medaile Vojtěcha Náprstka za zásluhy o popularizaci vědy

- PhDr. Dana Hašková (Slovanský ústav AV ČR)

Čestná medaile Za zásluhy o Akademii věd České republiky

- Ing. Július Štuller, CSc. (Ústav informatiky AV ČR)

Akademická prémie – Praemium Academiae

Akademická prémie – Praemium Academiae byla udělena těmto osobnostem:

- Mgr. Petr Pravec, Ph.D. (Astronomický ústav AV ČR)
- RNDr. Ivo Starý, CSc. (Ústav organické chemie a biochemie AV ČR)
- RNDr. Pavel Krejčí, Ph.D. (Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR)

Prémie Lumina quaeruntur

Prémii Lumina quaeruntur získaly tyto osobnosti:

- Ing. Ivo Šulák, Ph.D. (Ústavy fyziky materiálů AV ČR)
- Masafumi Imai, Ph.D. (Ústav fyziky atmosféry AV ČR)
- MUDr. Mgr. Vít Hubka, Ph.D. (Mikrobiologický ústav AV ČR)
- Dr. Danny Haelewaters, Ph.D. (Biologické centrum AV ČR)
- Mgr. Vladislav Knoll, Ph.D. (Slovanský ústav AV ČR)
- Dr. phil. Jan Vondráček, Ph.D. (Masarykův ústav a Archiv AV ČR)

Prémie Otto Wichterleho

Prémii Otto Wichterleho získaly tyto osobnosti:

I. Oblast věd o neživé přírodě

- RNDr. Lenka Kubíčková, Ph.D. (Fyzikální ústav AV ČR)
- RNDr. Orsolya Molnárová, Ph.D. (Fyzikální ústav AV ČR)
- Ing. Jan Pinc, Ph.D. (Fyzikální ústav AV ČR)
- Dr. Shelja Sharma (Ústav fyziky plazmatu AV ČR)
- Mgr. Ľubica Vetráková, Ph.D. (Ústav přístrojové techniky AV ČR)

II. Oblast věd o živé přírodě a chemických vědách

- Mgr. Štěpán Timr, Ph.D. (Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR)
- Ing. Erik Andris, Ph.D. (Ústav organické chemie a biochemie AV ČR)
- Ing. Daniel Bím, Ph.D. (Ústav organické chemie a biochemie AV ČR)
- RNDr. Jana Škerlová, Ph.D. (Ústav organické chemie a biochemie AV ČR)
- Mgr. Dmytro Didukh, Ph.D. (Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR)
- Maria-Cecilia Chiriac, M.Sc., Ph.D. (Biologické centrum AV ČR)

- Galina Prokopchuk, MSc., Ph.D. (Biologické centrum AV ČR)
- Mgr. Tomáš Štětina, Ph.D. (Biologické centrum AV ČR)
- Mgr. Vojtěch Tláškal, Ph.D. (Biologické centrum AV ČR)
- Mgr. Zuzana Štípková, Ph.D. (Ústav výzkumu globální změny AV ČR)

III. Oblast humanitních a společenských věd

- Kristýna Bašná, MSc., Ph.D. (Sociologický ústav AV ČR)
- JUDr. Eva Balounová, Ph.D., LL.M. (Ústav státu a práva AV ČR)
- PhDr. Michaela Žáková, Ph.D. (Historický ústav AV ČR)
- Mgr. Kristýna Kaucká, Ph.D. (Masarykův ústav a Archiv AV ČR)
- Mgr. Martin Zach, Ph.D. (Filosofický ústav AV ČR)

Vědecký titul „doktor věd“ – DSc.

Rozhodnutím Vědecké rady AV ČR získaly vědecké tituly doktor věd následující osobnosti:

- RNDr. Gabriela Pavlínková, PhD., DSc. (Biotechnologický ústav AV ČR) – doktorka molekulárně-biologických a lékařských věd
- prof. PhDr. Michal Bauer, Ph.D., DSc. (Národohospodářský ústav AV ČR) – doktor sociálních a humanitních věd
- prof. Ing. Štěpán Jurajda, PhD., DSc. (Národohospodářský ústav AV ČR) – doktor sociálních a humanitních věd
- RNDr. Martin Srnec, Ph.D., DSc. (Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR) – doktor chemických věd
- Mgr. Ing. Oleg Heczko, Dr., DSc. (Fyzikální ústav AV ČR) – doktor fyzikálně-matematických věd
- PhDr. Michal Přibáň, Ph.D., DSc. (Ústav pro českou literaturu AV ČR) – doktor filologických věd
- Ing. Jiří Brus, Dr., DSc. (Ústav makromolekulární chemie AV ČR) – doktor chemických věd